

Zpráva z akce

„Cesty po farmách ČR“

Termín konání: 7. – 10. října 2024

Za doznívajícího babího léta připravila Celostátní síť pro venkov Ústeckého a Karlovarského kraje ve spolupráci s Asociací soukromého zemědělství Litoměřice tuzemskou exkurzi s názvem „Cesty po farmách ČR“. Už vyplývající z názvu se uskutečnila čtyřdenní cesta po farmách středních Čech, východních Čech a střední a jižní Moravy. Cílem exkurze bylo především ukázat příklady úspěšných projektů financovaných z Programu rozvoje venkova (PRV) a poskytnout účastníkům prostor pro vzájemnou výměnu zkušeností. Na farmách, které jsme během cesty navštívili, nás čekala nejen ukázka moderního zemědělství, ale i příběhy rodin, které se rozhodly převzít dědictví po předcích a hospodařit na vlastní pěst. Kromě ukázek projektů financovaných z PRV si účastníci odnesli praktické rady pro zefektivnění výroby, inovace v prodeji a prohloubení vztahů s místními komunitami.

První zastávkou byla rodinná farma Králových v Břežanech II. Tento statek s tradicí sahající až do konce 19. století je dnes příkladem toho, jak se lze vyrovnat s proměnlivými podmínkami a změnami na zemědělském trhu. Jan Král nás provedl farmou, kde hospodaří na 380 hektarech. Ačkoliv dříve chovali skot, dnes se Královi rozhodli pro rostlinnou výrobu, která je dnes dominantní činností jejich hospodářství. Co však dělá tuto farmu zajímavou, je i jejich rozšíření výroby o chov nosnic. V roce 2016 Královi zrekonstruovali bývalý kravín a vytvořili podmínky pro chov 13 000 nosnic. Vejce prodávají nejen na farmářských trzích v Praze, ale i v obchodech a supermarketech. Tento přechod k diverzifikaci byl zásadní pro jejich stabilitu na trhu, a ukazuje, jak důležitá je flexibilita a přizpůsobivost ve farmářském podnikání. Jedním z projektů, které účastníci exkurze mohli vidět, byl projekt „**Chov nosnic ve volném výběhu 2021**“, podpořený z Programu rozvoje venkova. Díky podpoře z PRV mohli Královi zrekonstruovat bývalý kravín a přeměnit ho na moderní prostory pro volný výběh nosnic. Tento krok se ukázal jako klíčový pro jejich podnikání, protože chov nosnic ve volném výběhu nejen že splňuje požadavky na welfare zvířat, ale také oslovuje stále rostoucí poptávku po kvalitních a etických produktech. V současnosti se na farmě nachází více než 13 000 nosnic, jejichž vejce jsou prodávána nejen na farmářských trzích v Praze, ale i v supermarketech. Tento projekt ukazuje, jakým způsobem může finanční podpora pomoci farmám rozšířit výrobu a zaměřit se na poptávku po kvalitních a etických produktech.

Druhá zastávka nás zavedla na farmu Jana Procházky v Semicích, kde se rodina specializuje na pěstování brambor, zeleniny a obilnin. Farma hospodaří na 160 hektarech, z nichž 60 ha zabírá pěstování brambor. Kromě tradičního zemědělství rodina pobírá i dotaci na plochu v rámci SAPS (Jednotná platba na plochu), což jim pomáhá stabilizovat příjmy. V současnosti rodina nejen pěstuje brambory, ale soustředí se i na ekologické pěstování a přímý prodej, což jim umožňuje lépe kontrolovat ceny a kvalitu produkce.

Financováno
Evropskou unií

STRATEGICKÝ PLÁN SZP

CELOSTÁTNÍ SÍŤ PRO VENKOV

Co mělo pro účastníky cesty obzvlášť velkou hodnotu, byla jejich orientace na přímý prodej. Rodina Procházkových neprodává pouze do velkoobchodů, ale má i vlastní internetový obchod a spolupracuje s menšími prodejny, což jim umožňuje lepší kontrolu nad cenovou politikou a vyšší marže.

Během naší exkurze jsme zavítali na farmu Jakuba Erlera v Osicích, kde hospodaří na 28 hektarech trvalých travních porostů a 81 hektarech orné půdy. Farma „Naše hospodářství“ se specializuje na chov masného skotu a produkci kvalitního masa, které prodávají přímo na farmě a v okolních regionech. Co je na této farmě opravdu zajímavé, je jejich přístup k prodeji a inovacím, které jim pomáhají efektivně řídit podnikání a rozvíjet vztahy s místními zákazníky. Přímou na farmě provozují **kamenný obchod**, kde nejen prodávají maso z vlastních zvířat, ale i výrobky spřátelených zemědělců, což je skvělé propojení s lokálními producenty a podporuje regionální ekonomiku. Tento přímý prodej umožňuje farmě udržovat stabilní tržby a zároveň zaručit čerstvost a kvalitu prodáváného masa. Jakub Erler, který farmu převzal po své rodině, klade velký důraz na transparentnost a kvalitní vztah se zákazníky. V rámci svého hospodářství pan Erler realizoval dva zajímavé projekty, které byly podpořeny z Programu rozvoje venkova (PRV):

„Nákup krmného vozu“ – Tento projekt umožnil Erlerovým zefektivnit krmení jejich stáda masného skotu. Díky modernizaci a nákupu nového vozu dokážou lépe optimalizovat dávkování krmiva a šetřit čas při manipulaci s krmivem. Tento krok se ukázal jako zásadní nejen pro efektivitu, ale i pro zajištění kvalitní výživy zvířat, což přímo ovlivňuje kvalitu produkovaného masa.

„Nákup chladiřského vozu pro rozvoz masa“ – S rostoucí poptávkou po kvalitním masu z vlastní produkce se Erlerovi rozhodli investovat do chladiřského vozu, který byl podpořen z PRV a umožňuje rozvoz masa nejen na farmu, ale i ke konečným zákazníkům a do okolních obcí. Tento krok pomohl zvýšit jejich dosah a nabídnout zákazníkům pohodlnější způsob nákupu.

Další zastávkou naší exkurze byla Burešova rodinná farma v Pustiměři, která se specializuje na výkrm a prodej prasat. Farma, která hospodaří na 100 hektarech orné půdy a 7 hektarech trvalých travních porostů, je příkladem rodinného podniku, který díky rozumným investicím a podpoře z Programu rozvoje venkova (PRV) dokázal rozšířit svou činnost a zefektivnit produkci.

Rodina Burešových v rámci svého podnikání čerpala podporu z Programu rozvoje venkova na dvě klíčové oblasti, které jim umožnily zefektivnit jejich chov prasat a zároveň rozšířit jejich zpracovatelské možnosti:

„Investice do chovu prasat“ – Tento projekt zahrnoval modernizaci chovatelských zařízení, nákup nových technologií pro krmení a úpravu prostředí pro zvířata. Díky těmto investicím se zlepšily podmínky pro chov prasat, což vedlo k vyšší produktivitě, lepší zdravotní kondici zvířat a efektivnějšímu využívání krmiv. Tato investice měla přímý dopad na zvýšení objemu produkce a zlepšení kvality masa, což je pro farmu klíčové.

„Investice do zpracovatelského provozu“ – V rámci druhého projektu farma investovala do rozšíření zpracovatelského provozu, což znamenalo pořízení moderních zařízení pro zpracování masa. Tento krok umožnil farmě nejen lépe řídit výrobu, ale i zlepšit hygienické a technologické podmínky zpracování. Díky této investici mohou nyní na farmě provádět větší objem zpracování masa přímo na místě, což zjednodušuje celý výrobní proces a přináší farmě vyšší přidanou hodnotu.

Burešova rodinná farma v Pustiměři ukazuje, jak důležité jsou investice do technologií, modernizace zařízení a zlepšení pracovních podmínek pro zvířata. Podpora z PRV jim umožnila přejít na vyšší úroveň ve všech aspektech jejich podnikání – od chovu prasat až po zpracování masa. Tato investice nejenže zvýšila efektivitu farmy, ale také umožnila rozšířit nabídku produktů a zajištění kvalitního zpracování masa dále napomohla zvýšit konkurenceschopnost na trhu a zároveň dbát na zlepšení welfare zvířat.

Další zastávkou byla **Šnečí farma „Šneci z Rybníčku“**, kde se farmářství propojuje s originalitou a specializací na šnečí produkty. Šnečí farma se nachází v okolí Vyškova a je příkladem inovativního zemědělství zaměřeného na chov šneků a produkci šnečích produktů. Rodinný podnik se od svého vzniku specializuje na domácí chov šneků a výrobu různých šnečích specialit, což je oblast, která v České republice stále roste na popularitě. Na farmě mají k dispozici moderní zařízení pro chov šneků, kde jsou zajištěny ideální podmínky pro jejich růst a zdraví.

Farma kromě prodeje živých šneků nabízí také širokou škálu šnečích produktů, jako jsou šnečí maso, šnečí kosmetika, nebo šnečí delikatesy. Tato nabídka je určena jak pro gastronomické využití, tak i pro širší trh s přírodními produkty.

Během exkurze se navštívila i **farma Josefa Ježe v Morkovicích**, která obhospodařuje rozsáhlé plochy – celkem 450 hektarů půdy, a vedle tradičního zemědělství se specializuje na květinářství. Farma se zaměřuje na pěstování a prodej květin, které dodává nejen na tuzemský trh, ale i do zahraničí. Součástí farmy je moderní květinové centrum, kde se nejen květiny pěstují, ale i zpracovávají a připravují k prodeji.

V rámci PRV bylo pořízeno:

„Nákup rozmetadla“ – Tento projekt zahrnoval pořízení nového rozmetadla, což je zařízení pro přesné a efektivní rozmetání hnojiv a dalších substrátů na polích. Díky této investici se výrazně zlepšila kvalita pěstovaných plodin, což vedlo k vyšším výnosům a zlepšení půdní struktury.

„Novostavba květinového centra“ – Farma také čerpala podporu na výstavbu moderního květinového centra, které slouží nejen jako prostor pro pěstování a zpracování květin, ale i jako prodejní a edukační centrum pro návštěvníky. Tento krok umožnil farmě lepší organizaci práce a také zlepšení pracovních podmínek pro zaměstnance.

Financováno
Evropskou unií

STRATEGICKÝ PLÁN SZP

CELOSTÁTNÍ SÍŤ PRO VENKOV

Exkurze ve firmě **Sonnentor** nám ukázala, jak je možné spojit ekologické zemědělství a moderní technologie k vytvoření kvalitních, udržitelných produktů. Firma sází na lokální produkci, bio kvalitu a respekt k přírodě, což jsou hodnoty, které jí pomohly stát se známým hráčem na poli ekologických výrobků. Po prohlídce výrobních prostor jsme se setkali s Tomášem Mitáčkem, zakladatelem české dceřiné společnosti Sonnentor, který nás seznámil s pěstováním plodin a spoluprací s českými pěstiteli bylinek. Zajímavé bylo, že firma nejen pěstuje bylinky na vlastních farmách, ale také spolupracuje s místními zemědělci, kteří dodávají suroviny přímo do jejich výroby. Společnost Sonnentor se dlouhodobě profiluje jako firma, která má na prvním místě nejen kvalitu produktů, ale i odpovědnost vůči životnímu prostředí. Firma klade důraz na udržitelné pěstování bylinek a koření, které nejen že podporuje lokální zemědělce, ale také přímo přispívá k ochraně přírody. Všechny produkty jsou bio certifikované, což zaručuje, že při jejich výrobě nebyly použity žádné chemikálie, pesticidy nebo umělá hnojiva.

Třetí den exkurze nás zavedl na **Farmu Habánský dvůr** a následně na Salaš Rúdník v malebné obci Vacenovice na Slovácku. Tento region je známý nejen svou krásnou krajinou, ale i bohatými zemědělskými tradicemi, které zde rodina Blahuškových s láskou a péčí udržuje. Farma Habánský dvůr i Salaš Rúdník jsou skvělým příkladem ekologického hospodaření, které je pevně spjato s místními tradicemi a péčí o krajinu. Farma se nachází v režimu ekologického zemědělství, což znamená, že Blahuškovi se vyhýbají chemickým hnojivům a pesticidům, což zaručuje vysokou kvalitu jak pěstovaných plodin, tak chovaných zvířat. Jejich chov ovcí nejen zajišťuje kvalitní maso a vlnu, ale také pomáhá udržovat krajinu a chránit biodiverzitu. V oblasti, která je známá svou suchostí, se Blahuškovi zaměřují na pěstování plodin, které jsou pro tuto klímu vhodné, jako jsou okurky a jahody.

Po návštěvě slováckých farem jsme se přesunuli na **Vinařství Válka**, které se nachází v obci Nosislav, kousek na jih od Brna, v srdci jihomoravských vinic. Váلكovi hospodaří na 11 hektarech vinic a specializují se na produkci organických BIO vín. Tento rodinný podnik, který se od svého obnovení po roce 1990 věnuje ekologickému zemědělství, získal v roce 2023 prestižní ocenění Farma roku a Vinařství roku v kategorii malých vinařství. Kromě výroby vína kladou velký důraz na udržitelný přístup k přírodním zdrojům a šetrnost ke krajině struktuře, za což byli v roce 2021 oceněni zlatou medailí v programu Pestrá krajina. Váلكovi byli v roce 2023 oceněni titulem Farma roku a jejich vinařství získalo ocenění vinařství roku v kategorii malých vinařství, což je velkým úspěchem, na který jsou právem hrdí. Při naší návštěvě nám také ukázali, jak využívají moderní zemědělskou techniku, například kultivátor, osečkovač a mlýnkoodzrňovač, které pořídili díky podpoře PRV.

Poslední den naší exkurze nás zavedl na **Farmu Ráječek**, která se nachází na jižním okraji Brna, v těsné blízkosti řeky Svatky. Farmu založili prarodiče Ivety Sklenářové již v 30. letech minulého století, a dnes hospodaří na přibližně 20 hektarech zemědělské půdy. Rodina Sklenářových se specializuje především na pěstování

Financováno
Evropskou unií

zeleniny, zejména rajčat, jahod a různých druhů salátů. Jedním z nejzajímavějších aspektů hospodaření je využívání robotických technologií, konkrétně robotu, který monitoruje zdravotní stav rostlin a plodů rajčat. Tento inovativní přístup znamená, že pěstování je nejen efektivní, ale také šetrné k životnímu prostředí, protože umožňuje přesné dávkování hnojiv a pesticidů pouze tam, kde je to skutečně potřeba. Takovýto přístup minimalizuje negativní dopady na okolní krajinu a přispívá k udržitelnému zemědělství. Farma Ráječek se také zapojila do projektů zaměřených na modernizaci zemědělského hospodaření. V rámci programu PRV (PRV) byla podpořena investice do zemědělských podniků, a to jak v oblasti pěstování, tak i zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů. Tato podpora pomohla Sklenářovým zlepšit technologické vybavení farmy, což přispělo k vyšší efektivitě a kvalitě jejich produkce. Návštěva na Farmě Ráječek byla skvělým příkladem toho, jak lze spojit moderní technologické inovace s tradicí a rodinným přístupem k hospodaření. Sklenářovi se ukázali jako příkladní představitelé ekologického a udržitelného zemědělství, které přitom stále klade důraz na vysokou kvalitu a čerstvost produktů. Jejich přístup k pěstování zeleniny, využívání hydroponických systémů a podpora místních zemědělců ukazují směr, jakým se bude zemědělství vyvíjet v nadcházejících letech.

Čtyřdenní exkurze po farmách pokračovala pestrým programem, kde jsme navštívili různé farmy a zemědělské podniky. Jednou z posledních zastávek byla firma P&L, která sídlí v Oslavicích a zaměřuje se na výrobu a prodej strojů pro zemědělství, lesnictví, stavebnictví a komunální služby.

Po návštěvě firmy nás čekala závěrečná exkurze na **farmě Frühbauerových v Havlíčkově Borové**, kde jsme měli možnost nahlédnout do jejich zemědělského hospodaření. Farma Frühbauerových prošla v posledních letech významnou modernizací. V rámci programu PRV rodina investovala do modernizace zemědělského podniku, konkrétně do výstavby nové, velmi moderní roštové stáje, která má kapacitu pro 150 zvířat. Tato investice znamenala nejen zlepšení podmínek pro chov skotu, ale i zvýšení efektivity a komfortu pro zvířata. Nová stáj je navržena tak, aby splňovala všechny současné požadavky na ekologické a etické chovné podmínky. Exkurze na farmě Frühbauerových byla skvělým závěrem naší čtyřdenní cesty. Tento rodinný podnik je příkladem, jak modernizace a inovace mohou přispět k úspěšnému rozvoji zemědělského podniku.

Zpracovala: Ing. Marcela Synková, Celostátní síť pro venkov
Dne: 20. 11. 2024

Financováno
Evropskou unií

